

UVOD U MATLAB

MATLAB – interaktivni program za numerička izračunavanja i vizuelizaciju podataka.

Proizvod kompanije Mathworks Inc. (www.mathworks.com)

Matlab="Matrix Laboratory"

U suštini interpretirani jezik baziran na matricama.

Zašto koristiti Matlab?

- Ekstremno pogodno i jednostavno okruženje za rešavanje kompleksnih inženjerskih problema.
- Veliki broj ugrađenih funkcija: od jednostavnih matematičkih funkcija do funkcija za rešavanje simboličkih jednačina.
- Sofisticirane grafičke mogućnosti od jednostavnih grafika do animiranih 3D grafika i prikaza slika. Veliki broj različitih dodataka(u Matlabu se nazivaju *toolbox-ovi*), koji proširuju mogućnosti Matlabu u različitim oblastima primene.
- Jednostavno je razviti kompleksne sisteme: na primer, sistem upravljanja za avion F14.
- Široko se koristi u skoro svim poljima inženjerstva za nastavu, istraživanje i razvoj.

Start (Getting Started)

Prompt:

```
>>
```

Otkucajte:

```
>>help  
>> save  
>> load  
>> who  
>>quit
```

BROJEVI

Radi kao kalkulator:

```
>>10*5  
>>5/10
```

Dodeljivanje vrednosti promenljivama

```
>> a=10  
>>b=5  
>>c=a*b
```

Neke očigledne stvari:

```
>>a=2.99e8  
>>b=77e9  
>>c=a/b
```

Osnovne matematičke operacije:

```
>>a=2  
>>b=300  
>>c=b^a  
>>d=a+b  
>>e=(a*b +c)/d
```

MATRICE

Broj je zaista samo specijalni slučaj matrice:

```
>> a=[10]  
>>b=[2]  
>>c=a+b
```

Matlab misli samo o matricama i pomoću matrica.

Vektor vrsta:

```
>>a=[10, 11]  
>>b=[2, 3]  
>>c=a+b
```

Ili, vektor kolona:

```
>> a=[10; 11]  
>>b=[2; 3]  
>>c=a+b
```

Međutim

```
>> a=[10; 11]
>> b=[2, 3]
>> c=a+b
```

ERROR ! Matrix Dimensions must agree ! (*GREŠKA ! Dimenzije matrica nisu odgovarajuće*)

Prazna matrica:

```
>> em=[]
```

Množenje matrice i vektora:

```
>> a=[1, 2; 3, 4]
>> b=[10; 11]
>> c=a*b
```

I sledeće radi:

```
>> a=[1, 2, 3, 4; 5, 6, 7, 8]
>> d=a*b
```

Ali, ovo je očigledna greška:

```
>> e=b*a
ERROR ! Matrix Dimensions must agree !
```

Podsetimo se osnovnih pravila:

Sabiranje matrica podrazumeva da matrice imaju isti broj vrsta i kolona, tj. da su istih dimenzija.

Množenje dve matrice "a*b" podrazumeva da je broj kolona matrice "a" jednak broju vrsta matrice "b".

ltd.

Zarezi između elemenata se mogu izostaviti

```
>> a=[1 2; 3 4]
```

Kolone se mogu pisati u novom redu

```
>> b=[1 2 3 4;
5 6 7 8]
```

Može i ovako (ne preporučuje se):

```
>> b=[1 2 3 4
5 6 7 8]
```

Tri tačke označavaju nastavak, u ovom slučaju vrste:

```
>> a=[1, 2, 3, 4, ...
5, 6, 7, 8]
```

Ispisivanje rezultata na ekranu može se sprečiti kucanjem ";" na kraju reda:

```
>> a=[10e-5 1.2345e3];
```

Matrica a je ipak tu:

```
>> a
```

Lako je uvesti novu matricu

```
>> d=a
```

I dodeliti nove vrednosti staroj

```
>> a=d+a
```

Ispisivanje matrica

```
>>a
```

```
>>d
```

Lako je odrediti dimenzije matrica:

```
>>size(a)
```

ili

```
>> [vrste, kolone]=size(a)
```

```
>>dimenzije_a=size(a)
```

Radi i ovako nešto

```
>> [mika, laza]=size(a)+size(b)
```

VELIKE I MALE MATRICE

Element matrice određen je svojim indeksima:

```
>>a(1,2)
```

Nova promenljiva

```
>>abit=a(1,2)
```

Dodelimo novu vrednost elementu matrice

```
>>a(1,2)=10
```

Operacije sa delovima matrice:

```
>>a=[1 2 3 4; 5 6 7 8; 9 10, 11, 11];
```

```
>>b=a(2:4,2)
```

```
>>c=a(2,1:2)
```

Izdvajanje cele vrste ili kolone

```
>>b=a(:,2)
```

```
>>c=a(:,1)
```

Transponovanje matrica (vrste postaju kolone)

```
>>a'
```

```
>>b'
```

```
>>c'
```

Formiranje matrice čiji je deo postojeća matrica:

```
>>b=[a ; 13 14 15 16]
```

```
>>c=[a; a]
```

```
>>d=[b, b+b, b+b+b]
```

Formiranje matrice od kolona postojeće matrice:

```
>> e=[a(:,3), a(:,2), a(:,1)]
```

Vodite računa o dimenzijama matrice ! :

```
>> f=[b,a]
```

```
Error ! Matrix Dimensions Must agree !
```

Formiranje vektora od 0 do 100 sa korakom 1:

```
>>time=0:1:100
```

```
>>tick=0:0.1:10
```

ili

```
>>tick=time/10
```

SNIMANJE I UČITAVANJE (SAVING AND LOADING)

Podatke možete snimiti u fajl korišćenjem naredbe:

```
save [ime fajla] [lista promenljivih]
```

Na primer:

```
>>save data1 a b;
```

*Podaci su snimljeni u specijalnu binarnu formu (ekstenzija je mat)
data1.mat*

Da bi snimili sve promenljive koje su trenutno u memoriji :

```
>>save data1
```

*Ako otkucate samo "save" svi podaci će biti snimljeni u fajl
matlab.mat*

Podatke možete snimiti i u ascii (readable) formi korišćenjem:

```
>>save data1.dat a b /ascii
```

U poslednjem slučaju "mat" ekstenzija se ne koristi

Podaci se sa diska učitavaju naredbom:

```
>>load data1
```

Ako su snimljeni u ascii kodu sa "dat" ekstenzijom, onda treba to i naglasiti

```
>>load data.dat
```

Takođe se mogu učitati i eksterno (recimo pomoću nekog drugog programa) generisani podaci:

```
>>load c_output.dat
```

Napomena: Ovim su podaci smešteni u matricu "c_output"

FORMATI PRIKAZA PODATAKA

U slučaju da je potrebno promeniti format prikazivanja podataka koristi se naredba "format":

Za prikazivanje 15 značajnih cifara

```
>>format long
```

Vraćanje formata na default vrednost (5 značajnih cifara):

```
>> format short
```

Ostale opcije:

Pet značajnih cifara u e formatu:

```
>> format short e
```

Petnaest značajnih cifara u e formatu:

```
>>format long e
```

Samo znak broja:

```
>>format +
```

SPECIJALNE VREDNOSTI

pi konstanta 3.14.....

i,j imaginarna jedinica ($\sqrt{-1}$)

inf matlab oznaka za beskonačno (∞)

NaN Not-a-Number (nije broj)

clock vreme i datum

date datum

ans ako rezultatu izračunavanja nije dodeljena promenljiva, podaci se uvek smeštaju na ovu lokaciju

SPECIJALNE MATRICE

Postoji veći broj funkcija za generisanje specijalnih matrica.

Matrica čiji su svi elementi jedinice:

```
>>a=ones(4)
```

```
>>a=ones(3,2)
```

Matrica čiji su svi elementi nule (pogodna za inicijalizaciju)

```
>>a=zeros(10)
```

```
>>a=zeros(1,10)
```

Jedinična matrica (elementi na glavnoj dijagonali jednaki jedinici)

```
>>a=eye(6)
```

```
>>a=eye(8,2)
```

Jedna interesantna matrica (magični kvadrat):

```
>>a=magic(4)
```

OPERACIJE NA POLJIMA

Osnovni podatak u Matlabu predstavlja polje koje ne mora biti dimenzionisano

Neka polja za početak:

```
>>a=[1 2; 3 4]
```

```
>>b=[5;6]
```

```
>>c=[7 8]
```

Množenje (vodite računa o dimenzijama !):

```
>>dm=a*b
```

```
>>em=c*a
```

```
>>fm=c*b
```

```
>>gm=b*c
```

```
>>hm=em*a
```

Množenje skalarom

```
>>ds=a*5
```

```
>>es=pi*b
```

Operacije na elementima polja (uočite razliku):

```
>>hm=em*a
```

```
>>he=em.*a
```

Sabiranje i oduzimanje:

```
>>da=b-c'
```

```
>>fa=em+a
```

```
>>ga=5-a
```

Operacije na poljima: deljenje

Vektor ili matrica podeljena skalarom:

```
>>dd=a/5
```

```
>>ed=b/2.345
```

Deljenje sa leve strane:

```
>>fd=5\c
```

Deljenje vektora vektorom, element po element:

```
>>dd=a./em
```

```
>>ed=b'./c
```

```
>>ed=a.\em
```

Međutim, operacija deljenja nije uvek jednostavna. Matlab podrazumeva da je cilj operacije deljenja rešavanje sledećih matricnih jednačina:

$Ax=b \Rightarrow x=A^{-1}b$ (deljenje sa leve strane)

$xA=b \Rightarrow x=bA^{-1}$ (deljenje sa desne strane).

Na primer (pod pretpostavkom da postoji inverzna matrica matrice "a"):

```
>> ds=c/a
```

```
>> es=b\1
```

Međutim, Matlab će rešiti i sledeće jednačine, kada matrica nije kvadratna

```
>> fs=1/b
```

```
>> gs=c\1
```

Stoga, pri korišćenju operacije deljenja treba biti vrlo pažljiv!

SKRIPT FAJLOVI (SCRIPT FILES) U MATLABU

Jedan od načina da se napiše program koji se može koristiti u Matlabu je korišćenje tzv. skripta (slobodno rečeno, programski jezik Matlaba) čiji se kod može snimiti na HDD sa odgovarajućom ekstenzijom.

Sa linije menija uđi u editor (File, New, M-File) i unesi sledeće

```
numerator=x.^3-2*x.^2 + x - 6.3;  
denominator=x.^2+0.05005*x-3.14;  
f=numerator./denominator;
```

Snimi prethodno u fajl pod imenom primer1.m (ekstenzija "m" je vrlo bitna). Obavezno voditi računa u koji direktorijum se snima fajl, tj. idi u direktorijum koji je predviđen za vežbe:

Izvršenje programa

```
>>x=1  
>>primer1  
>>f
```

Ili, može se zadati i niz ulaznih vrednosti

```
>>x=0:0.1:10  
>>primer1  
>>f
```

NEKE UOBIČAJENE MATEMATIČKE FUNKCIJE

Matlab sadrži veliki broj ugrađenih funkcija

Trigonometrijske: sin, cos, tan, acos, asin, atan, sec. na primer:

```
>>sin(4.567)  
>>cos(2*pi*4.3)
```

Opšte funkcije: sqrt, log, log10, exp. Eg:

```
>>sqrt(2)  
>>exp(3)
```

Numeričke funkcije: abs, round, fix, floor, sign, ceil. Eg:

```
>>round(2.645)  
>>floor(2.645)
```

Binarne operacije: atan2, rem, etc: Eg:

```
>>rem(101,3)
```

Pogledati u helpu kompletan spisak (Elementary math functions)

FUNKCIJE NA POLJIMA

Većina Matlab funkcija radi i sa vektorima:

```
>>t=0:0.1:20
>>x=sin(2*pi*t);
>>y=cos(2*pi*t)
>>suma_kvadrata=x.^2 + y.^2
```

Takođe i sa matricama:

```
>>a=[1 2; 3 4];
>>x=sin(a)
>>y=cos(a)
>>tacan_odgovor=x.^2 + y.^2
>>pogresan_odgovor=x^2 + y^2
```

Uočite razliku!!

Treba voditi računa da su izvesna funkcije definisane na različite načine za matrice i skalare. Na primer:

```
>>sqrt_t=sqrt(t)
>>sqrt_a=sqrt(a)
```

KOMPLEKSNI BROJEVI

Matlab tretira kompleksne brojeve na transparentan način:

```
>>j
>>a=2+3j
>>b=4+5j
>>c=a/b
```

Kompleksni brojevi kao elementi vektora

```
>>t=-2:0.1:2
>>x=sqrt(t)
```

Kompleksni brojevi kao elementi matrice

```
>>a=[2 +3j , 4+5j ; 6+7j 8 +9]
>>inv(a)
```

Napomena: Element koji je kompleksan ostaje takav čak i kada je njegov imaginarni deo jednak nuli.

Neke funkcije sa kompleksnim brojevima:

```
>>abs(b)
>>real(b)
>>imag(b)
>>mag(b)
>>angle(b)
```

GRAFICI

Matlab se odlikuje odličnim mogućnostima za prikaz i analizu grafičkih podataka. Najpre, osnovno o graficima.

U prvom koraku treba definisati podatke

```
>>t=0:0.1:10  
>>x=sin(2*pi*t)  
>>y=cos(2*pi*t)
```

Osnovni oblik naredbe "plot": na ordinati su indeksi elemenata vektora, a na apscisi sami elementi

```
>>plot(x)
```

Grafik vektora x u odnosu na vreme t (vektori moraju biti iste dužine).

```
>>plot(t,x)
```

Više linija na istom grafiku:

```
>>plot(t,x,t,y)
```

Grafik vektora y u odnosu na vektor x

```
>>plot(x,y)
```

Podешavanje opsega osa grafika pomoću naredbe `axis([xmin xmax, ymin,ymax])`

```
>>axis([0 2 -2 2])  
>>ve=[-2 2 0 1]  
>>axis(v)
```

Probajte i

```
>>axis('equal')  
>>axis('normal')
```

Sve opcije je moguće dobiti sa "help axis"

Naziv grafika i osa:

```
>>title('A nice sine-wave')  
>>xlabel('Magnitude')  
>>ylabel('time')  
>>text(20,0.5,'A spot')
```

Mreža pomoćnih linija

```
>>grid
```

Naredba `hold` služi za nastavak crtanja na istom grafiku

```
>>hold on  
>>plot(t,y)  
>>hold off
```

Menjanje boja linija i označavanje tačaka.

```
>>plot(t,x,'r',t,y,'g')
```

Vektor x je u crvenoj, a y u zelenoj boji.

Tačke na grafiku se mogu označiti:

```
>>plot(t,x,'x')
```

Promena boja i označavanje istovremeno:

```
>>plot(t,x,'ro',t,y,'gx')
```

Sve oznake:

y žuta	.	point
m magenta	o	circle
c cyan	x	x-mark
r crvena	+	plus
g zelena	-	solid
b plava	*	star
w bela	:	dotted
k crna	-.	dashdot
	--	dashed

Nacrtajte grafik date funkcije x(t)

```
>>t=0:0.1:10
```

```
>>x=exp(-t)+exp(-4t)
```

```
>>plot(t,x)
```

Crtanje grafika sa osama u logaritamskoj skali

```
>>semilogx(t,x)
```

```
>>semilogy(t,x)
```

```
>>loglog(t,x)
```

U inženjerskim aplikacijama je uobičajeno da se koriste logaritamski grafici za prikaz reda veličine promene amplitude.

Naredbe koje su ranije navedene u vezi naredbe "plot" rade i u slučaju logaritamskih grafika, kao

axis, grid, colour, hold, itd.

```
>>grid
```

Grafici u polarnom koordinatnom sistemu

```
>>theta=t/3; % u radijanima !
```

```
>>polar(theta,t)
```

```
>>title('Polarni koordinatni sistem')
```

```
>>grid
```

Prethodna tri koraka u jednom:

```
>> polar(theta*2,t); title('My Second Polar Plot'); grid;
```

Specijalni grafici:

```
>>bar(t(1,1:20),theta(1,1:20))
```

```
>> stairs(t(1,1:20),theta(1,1:20))
```

Generisanje više grafika je moguće na dva načina: više grafika u istom grafičkom prozoru ili generisanje u posebnim prozorima.

Za više grafika u jednom grafičkom prozoru treba podeliti grafički prozor korišćenjem naredbe "subplot(mnp)", čime je jedan prozor podeljen na $m \cdot n$ prozora, dok p označava potprozor u kome se crta grafik pomoću naredbi koje slede

```
>>t=0:0.1:10;
>>x=sin(t);
>>y=cos(t);
>>subplot(211)
>>plot(t,x); title('Sinusna funkcija');
>>subplot(212)
>>plot(t,y); title('Kosinusna funkcija');
```

Novi prozor:

```
>>figure(2)
>>plot(t,x)
>>figure(1)
>>plot(t,y)
```

Naredba za brisanje sadržaja grafičkog prozora

```
>>clg
```

FORMIRANJE FUNKCIJSKIH DATOTEKA

Matlab predstavlja moćan programski jezik. Formiranje funkcijske m .datoteke omogućava njeno korišćenje kao da je ugrađena funkcija.

Prost primer. Otvorite editor i otkucajte:

```
function povrsina=c_povrsina(radius)
povrsina=pi*radius^2
```

Snimite datoteku pod nazivom "c_povrsina.m". Vratite se u komandni prozor Matlaba:

```
>>radius=45;
>>povrsina=c_povrsina(radius)
```

Imena promenljivih su potpuno proizvoljna:

```
>>diam=10;
>>velicina=c_povrsina(diam/2)
```

U sledećem primeru formiraćemo funkciju više argumenata. Otkucajte u editoru:

```
function f=sawtooth(t,T)
% SAWTOOTH generator zupcastih talasa
% SAWTOOTH(t,T) izracunava vrednosti za talas
% periode T po promenljivoj t
f=10*rem(t,T)/T;
```

Posle snimanja funkcijske datoteke pod imenom "sawtooth.m", u komandnom prozoru:

```
>>t=0:0.1:10;
>>f=sawtooth(t,2);
>>plot(t,f)
```

Komentar ima funkciju helpa:

```
>>help sawtooth
```

Matlab prikazuje prvi niz redova komentara koji je sastavni deo funkcijske datoteke kao pomoć za tu funkciju. U suštini, Matlab je sagrađen od funkcija koje su napisane upravo na ovaj način, korišćenjem osnovnih komandi.

RELACIONI OPERATORI

U Matlabu je definisano 6 relacionih operatora

<u>operator</u>	<u>opis</u>
<	manje
<=	manje ili jednako
>	veće
>=	veće ili jednako
==	jednako
~=	nije jednako

Nula je oznaka za logički netačno.
Jedinica je oznaka za logički tačno.

Primeri formiranja logičkih izraza:

```
>> a=[2 4 6]; b=[3, 5, 1];  
>> a<b  
[1 1 0]  
>>a ~= b  
[1 1 1]
```

I ovde treba uočiti da relacioni operatori u logičkim izrazima rade samo kada su matrice istih dimenzija

LOGIČKI IZRAZI

U Matlabu su definisana 3 logička operatora:

<u>operator</u>	<u>opis</u>
&	logičko I
	logičko ILI
~	logičko NE

Nula označava logički netačno. Svaki drugi broj (uključujući negativne brojeve) označava logički tačno.

Na primer:

```
>> a=[1 -2 4]; b= [ 0 2 3];  
>> a&b  
[0 1 1]
```

Primer 2:

```
>> a=[2 4 6]; b=[3 5 1]; c=[4 2 2];  
>> a<b & b<c  
[1 0 0]
```

Primer 3:

```
>> ~(b==c | b<a)
```

Primer 4:
>> a>b&b>c

OSNOVE PROGRAMIRANJA U MATLABU (FOR; WHILE; IF-THEN-ELSE)

- For petlje
- While petlje
- If-Then-Else strukture

FOR petlje

Jednostavan primer

```
>>for n=1:10  
x(n)=sin(n*pi/10);  
end  
>>
```

*Obratite pažnju **end** – se obavezno stavlja na kraj ciklusa.*

Dodeljivanje vrednosti promenljivoj $n=1:10$ je uobičajeno

```
>>n=1:10
```

Moguće je odrediti i korak:

```
>> for n=1:2:20  
y(n)=sin(n*pi/10);  
end  
>>
```

Interesantan je sledeći primer

```
>>data=[3 9 45 6; 7 16 -5 5]  
>>for n=data  
x=n(1)-n(2);  
end  
>>
```

Generalno pravilo

for n=vector

*[komande koje se odnose na izračunavanje n-tog elementa vektora]
end*

For petlje jedne unutar druge:

```
>> for n = 1:5  
for m = 5:-1:1  
A(n,m)=n^2+m^2;  
end  
disp(n)  
end
```

Izvršavanje ciklusa se ne može prekinuti dodeljivanjem krajnje vrednosti promenljivoj

```
>>for n=1:10  
x(n)=sin(n*pi/10);  
n=10; % ova linija nema nikakvog efekta  
end  
>>
```

For petlje treba izbegavati kad god je to moguće:

```
>>n=1:10;
```

```
>>x=sin(n*pi/10);
Da bi se postigla veća brzina pri izračunavanju alokaciju prostora treba izvršiti unapred
>>z=zeros(1,10); % alokacija prostora unapred
>>for n=1:10
z(n)=sin(n*pi/10);
end
```

WHILE petlje

*For petlje izvršavaju grupu komandi unapred određeni broj puta.
While petlje izvršavaju grupu komandi beskonačno mnogo puta:*

```
while {izraz}
[niz komandi]
end
```

gde je {izraz} bilo koji logički izraz koji za rezultat ima tačno ili netačno. Na primer:

```
>> num=0; EPS=1;
>> while (1+EPS)>1
EPS=EPS/2;
num=num+1;
end
>>
>> num
num= 53
>> EPS=2*EPS
EPS= 2.2204e-16
>>
```

Metod za izračunavanje rezolucije u Matlabu.

IF-THEN-ELSE

Jednostavan if struktura:

```
if {izraz}
[komande]
end
```

Primer:

```
>>racunari=10;
>>cena=racunari*25
cena=250
>> if racunari>5 % 20% popust na količinu
cena=(1-20/100)*cena;
end
```

```
>>cena
cena=200
```

Else:

```
if {izraz}
[komande]
else
[komande]
end
```

Primer:

```
>>if racunari > 5
cena=(1-20/100)*racunari*cena_po_racunaru;
else
cost=racunari*cena_po_racunaru;
end
```

IF-THEN-ELSE

Opšta forma IF-ELSEIF-ELSE:

```
if {izraz1}
[komande 1]
elseif {izraz 2}
[komande 2]
else if {izraz 3}
[komande 3]
.....
else
[komande n]
end
```

Način da se prekine petlja:

```
>>EPS=1;
>> for num=1:1000
EPS=EPS/2;
if (1+EPS) <= 1
EPS=EPS*2;
break;
end
end
>>EPS
EPS=2.2204e-16
>>num
num=53
```

Primer:

```
function f=mmono(x)
% MMONO Test monotonosti vektora.
% MMONO(X) X je ulaz i označava vektor, izlazi su:
% 2 ako je X strogo rastući
% 1 ako je X neopadajući
% -1 ako je X nerastući
% -2 ako je X strogo opadajući
% 0 u ostalim slučajevima
x=x(:); % x se transformiše u vektor kolonu
y=diff(x); % nalazi razliku između dva susedna elementa
if all(y>0) % test da li su sve razlike veće od nule
f=2;
elseif all(y>=0)
f=1;
elseif all(y<0) % test da li su sve razlike manje od nule
f=-2;
elseif all(y<=0)
```

Profil: MEHATRONIKA
Predmet: "Sistemi upravljanja u mehatronici"
I deo Uvod u Matlab


```
f=-1;
else
f=0;
end
>>mmono(1:12)
ans=2
>>mmono([1:12 12 13:14])
ans=1
>>
```

POLINOMI

U Matlabu, polinomi se predstavljaju vektorom vrstom njegovih koeficijenata.

Na primer, polinom

$$x^4 - 12x^3 - 25x + 116$$

prestavljen je vektorom vrstom čiji su elementi koeficijenti polinoma

```
>> p=[ 1 -12 0 25 116]
```

Napomena: Elementi vektora vrste koji predstavljaju koeficijente polinoma navode se počev od najvišeg stepena (nula se stavlja na mesto koeficijenta koji je jednak nuli).

Matlab poseduje veliki broj funkcija za rad sa polinomima. Na primer, koreni polinoma se određuju pomoću:

```
>>r=roots(p)
```

```
r=
```

```
11.7473
```

```
2.7028
```

```
-1.2251 + 1.4672i
```

```
-1.2251 - 1.4672i
```

Po konvenciji, u Matlabu se polinomi predstavljaju vektorom vrstom, a koreni polinoma vektorom kolonom.

Polinomna algebra

*Polinom se formira na osnovu datih nula pomoću funkcije **poly**.*

```
>>pp=poly(r)
```

*Ponekad treba iskoristiti komandu **real** (da bi koeficijenti postali realni):*

```
>> pp=real(pp)
```

Množenje polinoma: funkcija conv

Na primer: $a(x)=x^3 + 2x^2 + 3x + 4$, $b(x) = x^3 + 4x^2 + 9x + 16$

```
>>a=[1 2 3 4]; b=[1 4 9 16]
```

```
>>c=conv(a,b)
```

```
c= 1 6 20 50 75 84 64
```

```
>>
```

Rezultat je

$$c(x) = x^6 + 6x^5 + 20x^4 + 50x^3 + 75x^2 + 84x + 64$$

Sabiranje polinoma: *Pod uslovom da su polinomi istog reda, onda se uobičajena operacija sabiranja vektora koristi za sabiranje polinoma*

```
>> d=a+b;
```

Ako su polinomi različitog reda potrebno je dovesti ih na isti red jednostavnom transformacijom:

```
>>e=c+[0 0 0 d]
```

Deljenje polinoma: komanda deconv

```
Profil:      MEHATRONIKA
Predmet:    "Sistemi upravljanja u mehatronici"
I deo      Uvod u Matlab
```

```
>> [q,r]=deconv(c,b)
q=
1 2 3 4
r=
0 0 0 0 0
```

Dakle, rezultat deljenja polinoma **c** polinomom **b** dat je količnikom **q** i ostatkom **r**.

Matlab poseduje specijalnu funkciju **polyval** za sračunavanje vrednosti polinoma u zadatim tačkama

```
>>x=linspace(-1,3); % generiše 100 tačaka u intervalu [-1,3]
>>p=[1 4 -7 -10]; % polinom x^3 + 4x^2-7x-10
>>v=polyval(p,x);
>>plot(x,v); title('x^3+4x^2-7x-10');
```

Komanda **residue** se koristi za rastavljanje količnika dva polinoma u zbir parcijalnih razlomaka

```
>>num=10*[ 1 2]; den=poly([-1; -3; -4]);
>>[res,poles,k]=residue(num,den)
```

Aproksimacija podataka polinomom

Neka su dati podaci u vektorima

```
>>x=[0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1]
>>y=[-0.447 1.978 3.28 6.16 7.08 7.34 7.66 9.56 9.48 9.30 11.2]
```

Za nalaženje njihove aproksimacije u obliku polinoma zadanog reda koristi se komanda **polyfit**

```
>>n=2;
>>p=polyfit(x,y,n)
p= -9.8108 20.1293 -0.0317
```

Ovaj rezultat odgovara polinomu
 $-9.8108x^2 + 20.1293x - 0.0317$

Nacrtajmmo grafik:

```
>>xi=linspace(0,1,100);
>>z=polyval(p,xi);
>>plot(x,y,'o',x,y,xi,z,':')
```

Postavlja se pitanje koji red polinoma treba izabrati za date podatke.

Proba sa polinomom 10-tog reda

```
>>pp=polyfit(x,y,10);
>>zz=polyval(p,xi);
>>plot(x,y,'o',xi,z,':xi,zz,':')
```

Jedno-dimenzionalna interpolacija

Ukoliko se drugačije ne specificira, Matlab sprovodi linearnu interpolaciju između susednih podataka. Na primer:

```
>>x1=linspace(0,2*pi,60);
>>x2=linspace(0,2*pi,6);
>>plot(x1,sin(x1),x2,sin(x2),'-');
```

Ukoliko su nam potrebni boji rezultati nego što daje linearna interpolacija, na raspolaganju nam je ugrađena funkcija **interp1**:

```
Profil:      MEHATRONIKA
Predmet:    "Sistemi upravljanja u mehatronici"
I deo      Uvod u Matlab
```

```
>>vreme=1:12; % mora da bude monoton
>>temp=[5,8,9,15,25,29,31,30,22,25,27,24];
>>plot(vreme,temp,vreme,temp '+' );
```

Linearna interpolacija:

```
>>t=interp1(vreme,temp,9.3) % temperatura u 9.3
t=22.9000
>> t=interp1(vreme,temp,[3.2 6.5 7.1 11.7])
t=10.2 30.0 30.9 24.9
```

interp1 može da koristi kubni splajn za "glatkije" rezultate

```
>> t=interp1(vreme,temp,[3.2 6.5 7.1 11.7],'spline')
t=10.2 30.0 30.9 24.9
```

Grafik:

```
>>h=1:0.1:12;
>>t=interp1(vreme,temp,h,'spline');
>>plot(vreme,temp,'-',vreme,temp,'+',h,t)
```

Dvodimenzionalna interpolacija

Dvodimenzionalnu interpolaciju primenjujemo u slučaju funkcije dve promenljive $z=f(x,y)$

Raspodela temperature u ploči:

```
>>sirina=1:5; % indeks sirine ploče
>>dubina=1:3; % indeks dubine ploče
>>temp=[82 81 80 82 84;
79 63 61 65 81;
84 84 82 85 86];
```

Interpolacija u jednom pravcu:

```
>>wi=1:0.2:5; % tacke po sirini
>>d=2; % na dubini 2
>>zlinear=interp2(sirina,dubina,temp,wi,d); % linear
>>zcubic=interp2(sirina,dubina,temp,wi,d,'cubic');
>>plot(wi,zlinear,'-',wi,zcubic); grid;
>>title(['Temperatura na dubini = ' num2str(d)])
```

Interpolacija po dve dimenzije:

```
>>mesh(dubina,sirina,temp)
>>di=1:0.2:3;
>>wi=1:0.2:5;
>>zcubic=interp2(dubina,sirina,temp,wi,di,'cubic');
>>mesh(wi,di,zcubic)
>>xlabel('Sirina ploce'); ylabel('Dubina ploce');
>>zlabel('Stepeni Celzijusa'); axis('ij'); grid;
```